

Yeşilay Liseler Arası Münazara Turnuvası- Bilgilendirme Kılavuzu

Bu metin, Yeşilay Liseler Arası Münazara Turnuvası sürecine ilişkin esas belgedir. Turnuva süreci, kurallar, takımların karşılaşabileceği durumlar ve işleyişe dair tüm hususlarda ilgili metin temel alınacaktır.

PARLAMENTER MÜNAZARA KURALLARI

1. Bir münazara maçında hükümet açılış, muhalefet açılış, hükümet kapanış ve muhalefet kapanış olmak üzere toplam dört takım yarışır. Her takım iki yarışmacıdan oluşur.
2. Takım adlarında geçen “hükümet” ve “muhalefet” kavramları, herhangi bir siyasi bağlam içermemektedir. Bu kavramlar yalnızca takımların konunun hangi tarafını savunacağını belirtmek amacıyla kullanılmaktadır.
Örneğin, “Hükümet Savunur ki yapay zekâ çalışmaları durdurulmalıdır,” şeklinde verilen bir konuda hükümet tarafları cümlelerin olduğu hâlini yani bu örnekte yapay zekâ çalışmalarının durdurulması gerektiğini, muhalefet tarafları ise cümlelerin zıttını/karşıtını savunmalıdır. Bu konuda muhalefet takımları yapay zekâ çalışmalarının durdurulmaması gerektiğini savunmalıdır.
3. Aynı kanatta bulunan takımlar (hükümet/muhalefet), açılış ve kapanış olarak aynı görüşü savunurlar. Ancak her takımın, savundukları görüşü diğer takımdan daha iyi ortaya koyma sorumluluğu vardır. Bu nedenle münazarada takımlara belirli “takım görevleri” verilmiştir. Takımların bu görevleri yerine getirmesi, jüri değerlendirmesinde önem taşıyan unsurlardan biridir. Konuyla ilgili daha detaylı bilgi için Türkiye Yeşilay Cemiyeti’nin YouTube kanalında yer alan oynatma listelerine ulaşabilir ve “Münazarada Takım Görevleri” videosunu izleyebilirsiniz.
4. Maçta her konuşmacının kürsüde 7 dakika 20 saniye konuşma hakkı vardır. Konuşma sırasında diğer yarışmacıların kürsüye müdahale etmesi yasaktır. Konuşma süreleri kişiye özeldir ve başka bir yarışmacıya devredilemez.
5. Konuşma sırası, hükümet ve muhalefet takımlarından birer konuşmacının dönüşümlü olarak kürsüye çıkması şeklinde ilerler.
6. Maç sırasında kürsüde yapılan konuşmaların süreleri jüri tarafından takip edilir. Konuşmacılar dilerse kendi sürelerini telefonlarındaki kronometre aracılığıyla da takip edebilirler.
7. Jüri, konuşmaların belirli dakikalarında süreyi salondaki katılımcılara hatırlatır. Yüz yüze düzenlenen turnuvalarda bu hatırlatma sözlü olarak değil; konuşmanın birinci ve altıncı dakikasında bir alkış, yedinci dakikasında iki alkış ve yedinci dakikanın yirminci saniyesinde üç

alkış yapılarak gerçekleştirilir. Çevrim içi turnuvalarda ise süre hatırlatma işlemi, online platformdaki kronometrenin ekrana yansıtılması veya platformun sohbet (chat) bölümüne süre bilgisinin yazılması yoluyla yapılır.

8. Turnuvada tartışılacak her bir konu ve taraflar, maçlardan 15 dakika önce duyurulacaktır.
9. Turnuvada tartışılacak konular; bağımlılıklarla mücadele, sağlıklı yaşam, hukuk, ekonomi, uluslararası ilişkiler, tarih, felsefe ve psikoloji gibi entelektüel alanlardan seçilecektir. Konular jüri komite ekibi tarafından hazırlanacak ve jüri denetleme ekibi tarafından kontrol edilecektir. Konu havuzu iki yılda bir yenilenecek olup Yeşilay, önceki konuları yeniden kullanma hakkına sahiptir.
10. Maçlar sırasında ek görsel veya sunum kullanılamaz. (Pankart, sunum dosyası, görsel materyal vb.)
11. Maçlar ve maçlara hazırlık sürecinde yarışmacılar, takım arkadaşları dışında hiç kimseden yardım alamaz. İnternete, elektronik herhangi bir cihaza veya kitaplara başvuramazlar. Yarışmacılar yalnızca kendi el yazılarıyla tuttukları notlardan faydalanabilirler. (Kürsüde konuşurken sadece süre takibi amacıyla telefonlarını kronometre olarak kullanmalarına izin verilir.) Jüri komite ekibi, bu kuralın ihlal edildiğini tespit ettiği durumda; ilgili takımı maçın sonuncusu (4. takım) olarak değerlendirmek, konuşmacının puanını normalde alması gereken 60–80 puan aralığından 50’ye düşürmek veya takımı turnuvadan ihraç etmek gibi yaptırımlara başvurabilir.
12. Münazarada tüm konuşmacılar, sırası geldiğinde kürsüye çıkarak konuşmasını gerçekleştirir. Her konuşmacıya eşit olarak verilen azami konuşma süresi 7 dakika 20 saniyedir. Bu süre, kürsüde kalınabilecek en uzun süredir. Konuşmacı konuşmasını daha erken tamamladığında kürsüden erken ayrılabilir. Sürenin dolmasının ardından söylenenler, maç sonucunu etkileyebilecek nitelikte olsa dahi değerlendirmeye alınmaz ve jüri değerlendirmeyi durdurur.
13. Her konuşmacı, konuşması sırasında rakip kanattaki dört konuşmacıdan herhangi biri söz hakkı talep ettiğinde, en az birine söz hakkı vermekle yükümlüdür. Verilen söz hakkı 15 saniyedir. Bu süre boyunca söz hakkı alan konuşmacının zamanı dokunulmazdır; bu 15 saniye içinde bölünemez veya susturulamaz.
14. Söz hakkı süresi yedi dakika yirmi saniyelik konuşma süresine dâhildir, ek süre verilmez.
15. Söz hakkı talep etmek isteyen konuşmacı, online toplantı uygulamasının mesajlaşma bölümüne herkese açık olacak şekilde “Soru” yazar. Konuşmacı bu talebi yaptıktan sonra, kürsüdeki konuşmacı kendi konuşmasının 1. ve 6. dakikaları arasında istediği herhangi bir anda gelen soru taleplerinden birini kabul eder. Kabul ettiği kişiye söz hakkı verdiğini belirtir. Seçilen rakip konuşmacı mikrofonunu açar ve 15 saniyelik soru sorma süresi başlar. 15 saniye tamamlandığında söz hakkı yeniden konuşmacıya geçer. Soru soran kişi sorusunu

tamamlamamış olsa dahi 15 saniyenin dolmasıyla jüri, soru süresinin bittiğine dair uyarıda bulunur.

16. Her konuşmacının konuşma süresi boyunca “Kürsü Dokunulmazlığı” vardır. Kürsü dokunulmazlığı, konuşmacının konuşma süresi içinde, salonda bulunan jüri de dâhil olmak üzere hiç kimsenin konuşmacıya müdahale edememesi anlamına gelir.
17. Nefret söylemi, insanı ve insanlık onurunu zedeleyen tüm ifadeleri kapsar. Münazara sırasında herhangi bir nefret söyleminde bulunulması hâlinde, konuşmacı puanının düşürülmesinden turnuvadan diskalifiye edilmeye kadar çeşitli yaptırımlar uygulanabilir.
18. Turnuvalarda savunacağınız konular ve konumlar gerçek hayattaki düşüncelerinizle paralellik içermek zorunda değildir.

KONUŞMA SIRALARI VE SALON GÖRÜNÜMÜ

1. Bir münazara salonunda, verilen tezi savunan hükümet ve bu teze karşı çıkan muhalefet olmak üzere iki kanat bulunur. Her kanat kendi içinde iki farklı takıma ayrılır. Böylece münazara toplam dört takımla gerçekleştirilir. Bu takımlar sırasıyla Hükümet Açılış (HA), Muhalefet Açılış (MA), Hükümet Kapanış (HK) ve Muhalefet Kapanış (MK) olarak adlandırılır. Her takım iki konuşmacıdan oluşur.
2. Takımların maç içerisindeki kanatları ve konumları, münazara konusu açıklanmadan önce kura ile belirlenir. Yarışmacılar, kendi takımları içinde hangi sırayla konuşacaklarına kendileri karar verebilirler. Örneğin bir Hükümet Açılış takımında, hangi yarışmacının 1. konuşmacı, hangisinin 2. konuşmacı olacağı takım tarafından belirlenir. Maçlar başlamadan önce salondaki jüri üyesi, takımlardan konuşmacı sıralamalarını bildirir. Takımlar, belirledikleri konuşmacı sıralamasını jüriye açık bir şekilde iletmelidir.
3. Takımlar salona yerleştğinde bütün konuşmalar aşağıdaki sıralamaya uyularak jüriye sunulur.
  - a) Hükümet Açılış Birinci Konuşmacısı (Başbakan)
  - b) Muhalefet Açılış Birinci Konuşmacısı (Muhalefet Lideri)
  - c) Hükümet Açılış İkinci Konuşmacısı (Başbakan Yardımcısı)
  - ç) Muhalefet Açılış İkinci Konuşmacısı (Muhalefet Lideri Yardımcısı)
  - d) Hükümet Kapanış Birinci Konuşmacısı (Hükümet Üyesi)
  - e) Muhalefet Kapanış Birinci Konuşmacısı (Muhalefet Üyesi)
  - f) Hükümet Kapanış İkinci Konuşmacısı (Hükümet Özetçisi)
  - g) Muhalefet Kapanış İkinci Konuşmacısı (Muhalefet Özetçisi)

Fiziksel organizasyonlarda salon görünümü

TURNUVA İŞLEYİŞİ

A-) Bölge Şampiyonaları

1. Bölge şampiyonaları, projenin başlangıç etabını oluşturur. Hafta sonu boyunca iki tam günde gerçekleştirilen bölge şampiyonaları sonucunda, yarı finale kalan takımlar Türkiye Final Şampiyonası'na katılma hakkı elde eder. Yarı finalist takımlar arasından seçilen finalist takımlar ise bölge finalinde yarışma hakkı kazanır.
2. Bölge şampiyonalarına kayıt oluşturan takımlara, başvuru sürecinin tamamlanmasının ardından e-posta yoluyla iletişim grubu katılım linki iletilecektir. Takımların, turnuva iletişiminin yürütüleceği online mesajlaşma/iletişim uygulaması gruplarına katılması zorunludur. Turnuvaya kabul edilen takımlar iletişim grubuna dâhil olduktan sonra tüm duyurular ve bilgilendirmeler bu grup üzerinden gerçekleştirilecektir. Turnuva günü sabahı online mesajlaşma/iletişim uygulaması grubuna, kullanılacak online toplantı platformunun bağlantı linki paylaşılacaktır. Takımların kendilerinin süreci takip etme zorunluluğu bulunmaktadır.
3. Yarışmacıların, iletilen online toplantı uygulaması linkine giriş yapmaları gerekmektedir. Linke giriş yapan takımlar sistem tarafından ana oturuma yönlendirilir. Turnuva sabahı ana oturumda takımların sesli yoklaması alınır. Yoklama sırasında adını bildirmeyen takımlar turnuvaya katılım hakkını kaybeder.
4. Yoklamaların tamamlanması ardından ana oturumda turnuvaya dair temel kural hatırlatmaları yapılır. Ardından 1.tur maçı için takım eşleşmeleri tablosu yansıtılır.

5. 1. Tur maçına ilişkin eşleşmeler yansıtıldıktan hemen sonra, takımlara o turda yarışacakları konu verilir. Konuya dair bir soru varsa, bu soru konunun açıklanmasının ardından komite başkanının “Sorusu olan var mı?” ifadesinden sonra sorulmalıdır. Hazırlık süresi başladıktan sonra soru sorulamaz.
6. Hazırlık süresi başladıktan sonra takımların 15 dakikalık hazırlık hakkı başlar. Bu süre boyunca takımlar, takım arkadaşlarıyla istedikleri şekilde iletişim kurabilirler (telefonla konuşmak, online platform üzerinden görüşme yapmak, fiziksel olarak bir araya gelmek vb.).
7. 15 dakikalık hazırlık süresi sona erdikten sonra takımlar, eşleşme tablolarında isimlerinin yanında belirtilen online platformdaki ara odalara geçerler. (Online platformda ara odalar oluşturulabilmektedir. Ara odalara geçişte sorun yaşayan öğrenciler, turnuva günü teknik ekipten destek alabilir.)
8. Ara odalara geçen öğrenciler, maçlarını gerçekleştirir. Yarışmalar eş zamanlı yapılır. Örneğin, 200 takımın katıldığı bir turnuvada her odada 4 takım olacak şekilde toplam 50 ara oda açılır ve her ara odada 1 veya 2 jüri bulunur. Jüri, maçı modere eder ve maç bitiminde parlamenter münazara kurallarına uygun şekilde değerlendirmesini yapar. Değerlendirme sonucunda takımlar 1’den 4’e kadar sıralanır. Maçın 1. takımı 3 puan, 2. takımı 2 puan, 3. takımı 1 puan ve 4. takımı 0 puan alır. Jüri, takım sıralamalarına ek olarak konuşmacılara bireysel konuşmacı puanları da verir. Bireysel puanlar 50 ile 80 arasında değerlendirilir.
9. Maçın tamamlanması ve jürinin sonucu açıklanmasının ardından takımlar mola verir. Tüm salonlardaki maçlar sona erdiğinde takımlar, online mesajlaşma/iletişim uygulaması grubu üzerinden online toplantı uygulamasına çağrılır. Ana salonda bir araya gelen takımlar, 2. tur için yeni eşleşmeleri ve konuları öğrenirler. Bu süreç aynı şekilde ilerleyerek takımlar toplam 5 tur maçına çıkar. Beş tur boyunca herhangi bir takım elenmez.
10. Takımlar 5 tur maçında da performanslarına bağlı olarak puan toplarlar. 5 maçın sonunda en yüksek puanı alan ilk 16 takım çeyrek final etabına katılma hakkı kazanır.
11. Çeyrek final etabı tek maçtan oluşur. Bu etapta en yüksek puanı alan 8 takım yarı finale yükselir. Yarı final etabında ise en yüksek puanı alan ilk 4 takım, bölge finali etabına çıkma hakkı kazanır. Çeyrek final ve yarı final maçlarında, her salondaki en iyi iki takım bir üst tura ilerler.

B-) Bölge Finalleri

1. Bölge elemelerinde yarı final etabının tamamlanmasının ardından, yarı finalist takımlar arasından en yüksek puanı alan ilk dört takım bölge finaline çıkma hakkı kazanır.
2. Bölge finali etabı yüz yüze gerçekleştirilir. Her bölge için seçili il, web sitesinde yer alan şampiyona takviminde yer almaktadır.

3. Bölge finaline katılma hakkı kazanan takım üyelerinin ve danışman öğretmenlerin ulaşım ve konaklama masrafları Yeşilay tarafından karşılanacaktır. Finalist takımlarla, süreçten sorumlu Yeşilay personeli iletişime geçecek ve tüm aşamalarda kendilerine eşlik edecektir.
4. Bölge finalleri tek maçtan oluşacak şekilde bir günde tamamlanır. Bu maçın sonucunda “Bölge Şampiyonu” ve “Bölge En İyi Konuşmacısı” belirlenir. Bölge finalinin ardından ödül töreni gerçekleştirilir ve bölge turnuvası süreci sona erer.

C-) Türkiye Final Şampiyonası

1. Bölge finallerinin yarı finalist takımları (8 takım) ve danışman öğretmenleri, İstanbul’da gerçekleştirilecek Türkiye Final Şampiyonası’na davet edilecektir. Türkiye Final Şampiyonası üç tam gün sürecektir (bir gün önceki geliş ve bir gün sonraki konaklama üç güne dâhil değildir). Katılımcıların ve danışman öğretmenlerin ulaşım, konaklama, yemek ve harcırah giderleri Yeşilay tarafından karşılanacaktır. Finalist takımlarla, süreçten sorumlu Yeşilay personeli iletişime geçecek ve tüm aşamalarda kendilerine eşlik edecektir.
2. Türkiye final şampiyonası 5 tur maçının ardından çeyrek final, yarı final ve final etaplarından oluşmak üzere 8 maçtan oluşacaktır.
3. Türkiye Final Şampiyonası’nda takımlar, temsil ettikleri bölgeler adına yarışırlar. Her takım, beş tur maçında yer alır (komite ekibi, takım sayısına göre tur sayısını artırma veya azaltma hakkına sahiptir). Bu maçlar sonucunda en yüksek puanı alan ilk 16 takım çeyrek finale yükselir. Çeyrek final maçlarının ardından her salondan en iyi iki takım yarı finale çıkma hakkı kazanır. Yarı final maçından sonra ise en iyi dört takım Türkiye Final Maçı’na yükselir.
4. Türkiye Final Şampiyonası, turnuva sürecinin son aşamasıdır. Türkiye Şampiyonunu belirleyecek final maçı, Türkiye Yeşilay Cemiyeti Genel Merkezi olan Tarihi Sepetçiler Kasrı’nda gerçekleştirilecektir.

MÜNAZARA MAÇLARINI DEĞERLENDİRME SÜRECİ

1. Maç sonuçları, salonda bulunan jüri üyeleri tarafından belirlenir. Jüri, münazara konusunda bilgili, deneyimli ve uzun süredir bu alanda yer almış kişilerden oluşur. Jüri, maç sonucunu ve bu sonuca nasıl ulaştıklarını maç sonrası geri bildirim sürecinde yarışmacılara açıklar.
2. Jüriler değerlendirme yaparken, konuşmacının konuşma süresi veya hitabet tarzından ziyade parlamenter münazara formatının temel değerlendirme kriterlerine odaklanır. Bu kriterler şunlardır;
  - a) Takım ve konuşmacı görevlerine riayet etmek
  - b) Münazara kurallarına uymak

- c) Münazara konusu ile bağlantılı ve doğru argümanları anlatmak
  - ç) Argümanların konuyla daha yakından bağlantılı olması
  - d) Rakip takımlara doğru çürütmeler yapmak
  - e) Takımlar arası angajmanlarda diğer takımlardan daha iyi olmak
3. Kriterler değerlendirilirken her bir adımın doğru şekilde yerine getirilmesi gerektiği unutulmamalıdır. Takımlar arası kıyasta, her takımın ilgili kriteri ne ölçüde karşıladığı önem taşır.
- Örneğin, bir takım yalnızca çürütme yaptığı için maçın birincisi olamaz. İyi çürütme yapan bir takımın karşısında, güçlü argümanlar sunan, takım görevlerine uyan ve kurallara uygun davranan bir takım varsa, jüri kıyasta bu takımı daha üst sıraya yerleştirecektir. Bu nedenle, kriterlerin sadece karşılanması yeterli değildir, yeterli düzeyde ve doğru biçimde karşılanmaları gerekmektedir.
4. Kriterlerden herhangi birinin karşılanamaması, takımın otomatik olarak sonuncu sıraya yerleştirilmesi anlamına gelmez. Unutulmamalıdır ki, parlamenter münazara bir kıyas oyunudur. Her ne kadar amaç takımların tüm kriterleri en doğru şekilde yerine getirmesi olsa da bazı alanlarda eksiklikler yaşanabilir. Bu durumlarda jüriler, takımların kriterleri hangi ölçüde karşıladığını birbirleriyle kıyaslayarak sonuca ulaşır.
5. Kriterlerin tamamını karşılayan takımların bulunmaması ve takımların çoğunun çeşitli kriterlerde eksiklik göstermesi durumunda, jüriler takımların her bir kriteri ne ölçüde karşıladığını değerlendirir. Maçın genel akışı içinde, stratejik olarak konuyu hangi takımın “kazanabileceği”- münazara kuralları ve teamülleri”- jüri tarafından belirlenir.
6. Jüri, tur maçları sırasında takım puanlarına ek olarak her bir konuşmacıyı bireysel olarak değerlendirir ve konuşmacı puanları verir. Bu puanlar turnuva sonunda toplanarak sıralanır ve en yüksek toplam konuşmacı puanına sahip kişi “Turnuvanın En İyi Konuşmacısı” olarak ilan edilir. Konuşmacı puanları tur maçlarının hemen ardından değil, turnuva tamamlandıktan sonra açıklanır.
7. Konuşmacı puanları; konuşmacıların münazara kurallarını, argümantasyonu ve konuşmacı görevlerini ne ölçüde yerine getirdiğine bağlı olarak 50 ile 80 puan arasında verilir.

Yeşilay Liseler Arası Münazara Turnuvası sürecine dair daha fazla bilgiye munazara.yesilay.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz. Ayrıca parlamenter münazara hakkında daha kapsamlı bilgi edinmek için Türkiye Yeşilay Cemiyeti’nin YouTube kanalında yer alan “Münazara Eğitim Videoları” oynatma listesini inceleyebilirsiniz.

Oynatma listesi; parlamenter münazara formatını öğrenmek isteyen öğrenciler, eğitmenler ve ilgililer için temel kavramlardan takım rollerine, konuşma yapılarından argüman kurma ve

çürütme tekniklerine kadar geniş bir içerik sunan kapsamlı bir rehber niteliğindedir.

GENEL KURALLAR

1. Yeşilay Münazara Turnuvalarının konuları turnuva komitesi tarafından belirlenir. Konular belirlenirken 2024 yılından itibaren verilen konuların tekrar edilmemesine özen gösterilir. 2024 yılı öncesinde herhangi bir turnuvada kullanılan tartışma konuları ise yeniden verilebilir.
2. Turnuvadaki eşleşme tabloları bilgisayar programı tarafından oluşturulur. Bu programda takımlar, münazara kurallarına uygun şekilde ve güç eşleşmesi prensibi temel alınarak sıralanır. Güç eşleşmesi; 1. turdan itibaren takımların puan durumlarına göre eşleştirilmesi esasına dayanır. Buna göre, 1. turda 3 puan alan takımlar 2. turda diğer 3 puan alan takımlarla eşleşir. Sonraki turlarda da takımlar kendilerine yakın puanlara sahip takımlarla eşleştirilir. Eşleşme sistemi tamamen bilgisayar programı tarafından otomatik olarak yürütülür ve konumlara dışarıdan müdahale edilemez.
3. Yarışmanın çevrim içi etaplarına izleyici kabul edilmeyecektir. Danışman öğretmenler de bu kurala dâhildir.
4. Yarışmanın çevrim içi etaplarında takımların internet bağlantılarının, yarışmanın sağlıklı şekilde yürütülmesine elverişli olması gerekmektedir. İletişim süreçlerinin takibi ve turnuvalara katılım sorumluluğu tamamen takımlara aittir.
5. Yarışmaya katılan tüm takımların eğitim videolarını izlediği ve web sitesinde yer alan dokümanları okuduğu kabul edilir.